

INTERVIEW Marco van der Ploeg

'Alles wat ik heb geleerd, komt in Issoria samen'

Marco van der Ploeg treedt per 1 september aan als nieuwe directeur van Issoria Hospice en Thuis. De zestigjarige Heemskerker volgt Marieke Zebregs op. Voor Van der Ploeg komt in de functie alles samen waar hij in zijn werkende leven tot nu toe mee te maken heeft gehad. „Ik ben niet een directeur die achter een bureau van alles van afstand verzint”, zegt Van der Ploeg.

Gertjan van Geen
g.van.geen@mediahuis.nl

Leiden ■ Zijn eerste officiële werkdag moet nog komen, maar Marco van der Ploeg is al regelmatig te vinden in het statige pand aan de Burggravenlaan in Leiden. Al is het maar om de ruim honderd vrijwilligers in het hospice te leren kennen. En zij hem. „Leiden is een compleet nieuwe omgeving voor me. Uitgezonderd het LUMC ken ik hier verder niets.”

Wie is Marco van der Ploeg?

„Van huis uit ben ik psychiatrisch verpleegkundige. Ik heb eigenlijk altijd in ouderenzorg gewerkt, in alle aspecten, van thuiszorg tot

verpleeghuizen. Ik heb ook veel voor het Rode Kruis gedaan, ben er docent geweest en zat in de rampenhulpverlening. Tot twee keer toe heb ik voor een langere periode een uitstapje naar de uitvaartbranche gemaakt. Ik was al op mijn 24ste leidinggevende, wilde daarvan af en kijken of er iets anders was dan oudere mensen. Eerst was ik uitvaartleider en later, omdat ik mijn mond weer niet kon houden, manager uitvaartzorg.”

„Binnen de uitvaartbranche heb ik zo'n beetje alles gedaan. Ook het minder leuke werk, zoals iemand van de treinrails rapen. Dat was een bewuste keuze. Als je met nabestaanden omgaat, is het belangrijk dat je snapt waar ze het over hebben. Als een nabestaande een partner moet identificeren die

verbrand is, is het goed om te weten wat iemand ervaart. Je ziet afschrikkelijke dingen, dus het helpt met relativeren. Ik heb het altijd heel bijzonder gevonden, dat ik bij de meest intieme momenten in het leven aanwezig mocht zijn. Naast een geboorte is een overlijden het intiemst. Iedereen gaat anders met de dood om. Het kan alle kanten op gaan. Van de slappe lach krijgen tot gillend huilen tot ontzettend boos zijn.”

Dat zijn waardevolle ervaringen als je in een hospice komt te werken.

„Ik heb geleerd hoe belangrijk het is om op een rustige manier te kunnen overlijden. Als uitvaartleider deed ik ook 'vooruitbesprekingen' met mensen die kwamen te overlijden. Het mooie daarvan is de rust die ontstaat tijdens zo'n gesprek. Als alles is geregeld, is alles goed. Zowel voor de overledene zelf als voor nabestaande is rust belangrijk. Dat is ook wat ik hier proef. Er hangt zo veel rust. Dat miste ik in de ouderenzorg. De tijd is er niet meer om echt serieus met bewoners om te gaan en ze aandacht te geven. Hier draait het om welzijn in de laatste levensfase en kan het wel.”

„Er is te weinig geld in de zorg en te veel wantrouwen. De focus moet meer op welzijn liggen dan op de administratieve toestand eromheen. Van de zorgkantoren, de inspectie en de verzekeringsmaatschappijen moet je van alles aantonen, bewijzen dat ergens tijd in zit. Ik snap dat je af en toe controles moet doen, maar vertrouw nou eens op de goedheid van de medewerkers en de managers, ook al gaat het wel eens fout. Dat vertrouwen mis ik. Steeds liep ik tegen die frustratie aan. Uit onvrede heb ik ooit een dagbesteding opgezet voor mensen met een verstandelijke beperking. Na vijf jaar ben ik daar weer uitgestapt.”

„Het belangrijkste is aandacht voor de mensen. Wanneer zijn we

Marco van der Ploeg: „Iedereen gaat anders met de dood om. Het kan alle kanten op gaan. Van de slappe lach krijgen tot gillend huilen tot ontzettend boos zijn.”

FOTO HIELCO KUIPERS

Marco van der Ploeg is de nieuwe directeur van Hospice Issoria.

FOTO HIELCO KUIPERS

„Ik ben niet een directeur die achter een bureau van alles van afstand verzint

„De kamer van de klanten is ook echt hun kamer. Wij zijn daar te gast.

nou nog echt met de bewoners bezig? Gewoon een keer in de week vijf minuten hand in hand zitten met patiënt en vragen: hoe heb je geslapen vannacht? In de zorg is iedereen aan het hollen zijn en blijft de persoonlijke aandacht achter.”

„In een hospice draait het daar juist om en dat was de reden voor mij om op de vacature te solliciteren. Aan het einde van mijn carrière komt alles heel mooi samen. Ik kan hier alles gebruiken wat ik heb ervaren en geleerd in mijn leven. Ik hoop ook in mijn rol als directeur bij de mensen langs te komen, hoewel ik in eerste instantie faciliterend moet zijn voor de vrijwilligers en coördinatoren. Ik vind het belangrijk om contact te hebben met onze gasten en wil rondlopen in het huis. Ik wil niet de directeur zijn die achter een bureau van alles verzint van afstand. Het is goed om te horen, zien en ruiken wat er leeft. Niet alleen bij de gasten, ook bij de vrijwilligers. En over vrijwilligers gesproken: we hebben er veel, maar kunnen er nog een heelboel gebruiken.”

Hospice Issoria verleent sinds kort ook zorg thuis en niet alleen in het hospice. Dat is nog maar weinig bekend.

„Daar ligt een taak voor ons. Mensen kiezen steeds bewuster voor thuis overlijden, de vraag ernaar groeit ook door de vergrijzing en het overheidsbeleid is er ook op gestoeld. Ze komen pas naar een hospice als er onvoldoende mantelzorg is. Een verdere uitbreiding naar terminale zorg thuis ligt voor de hand dus daar ligt een uitdaging.”

„Sinds oktober vorig jaar zijn we gefuseerd met VPTZ: vrijwillige palliatieve thuiszorg Leiden. Van beide kanten kunnen we verder professionaliseren. Het is gestoeld op ondersteuning van de mantelzorgers, zodat die ook af en toe weg kunnen. En het is zonde om geen gebruik van te maken, want het is gratis. We gaan niet lopen schoonmaken en wassen, maar kunnen de familie van terminale mensen helpen.”

„Mantelzorg kan heel beklappend worden als het langer duurt. De energie die iemand overhoudt,

heeft veel invloed op de sfeer rond een overlijden. Als iemand uitgeput is, merkt degene die aan het overlijden is dat ook. Mensen blijven lang voelen en ervaren. Als mantelzorgers even kunnen ademen, houden ze het langer vol en zijn ze klaar voor een heel nieuw proces als iemand eenmaal komt te overlijden.”

Wat is de kracht van Issoria?

„Dat dit hospice een zelfstandige organisatie is, die zelf kan doen en laten wat ze wil. Issoria is niet klinisch, zoals de hospices die verbonden zijn aan ziekenhuizen en verpleegorganisaties. De kamer van de klanten is ook echt hun kamer. Wij zijn daar te gast.”

„Daarnaast hebben de vrijwilligers veel inspraak in hoe we het met elkaar moeten doen. De vrijwilligersraad is een serieus orgaan dat gevraagd en ongevraagd dingen kan zeggen om het beter te maken. Dat vind ik prettig. Het zorgt ervoor dat ik niet vanachter bureau met schitterend idee kom, dat niet werkbaar is. Dat moet je niet willen.”

Wat wilt u wel als eerste?

„Een netwerk opbouwen. Ik kom hier niet vandaan dus moet veel mensen leren kennen om Issoria verder onder de aandacht te brengen. Rust creëren. Er is veel gebeurd de laatste tijd. Een nieuw bestuur, een nieuwe directeur, nieuwe coördinatoren; al die verandering - en ook nog eens in een kort tijdsbestek - kan een onzeker gevoel geven in een organisatie. Ik hoop dat we nu langere tijd kunnen blijven om met de vrijwilligers aan een nieuwe toekomst te bouwen. Dat je weet wat je aan elkaar hebt. Ik moet ervoor zorgen dat iedereen weer vol vertrouwen verder kan. Gelukkig is er een warme overdracht in de aanloop naar mijn eerste dag. Daarna is de grootste opdracht de kracht van Issoria te bewaken. Misschien moeten we verder professionaliseren, maar dat is van later zorg. Ik ben hier net en heb er heel veel zin. In een prachtig pand, in een prachtige omgeving, die heel veel warmte uitstraalt en met bevlogen vrijwilligers die een enorme betrokkenheid bij de gasten voelen.”